

Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen 18.5.2010

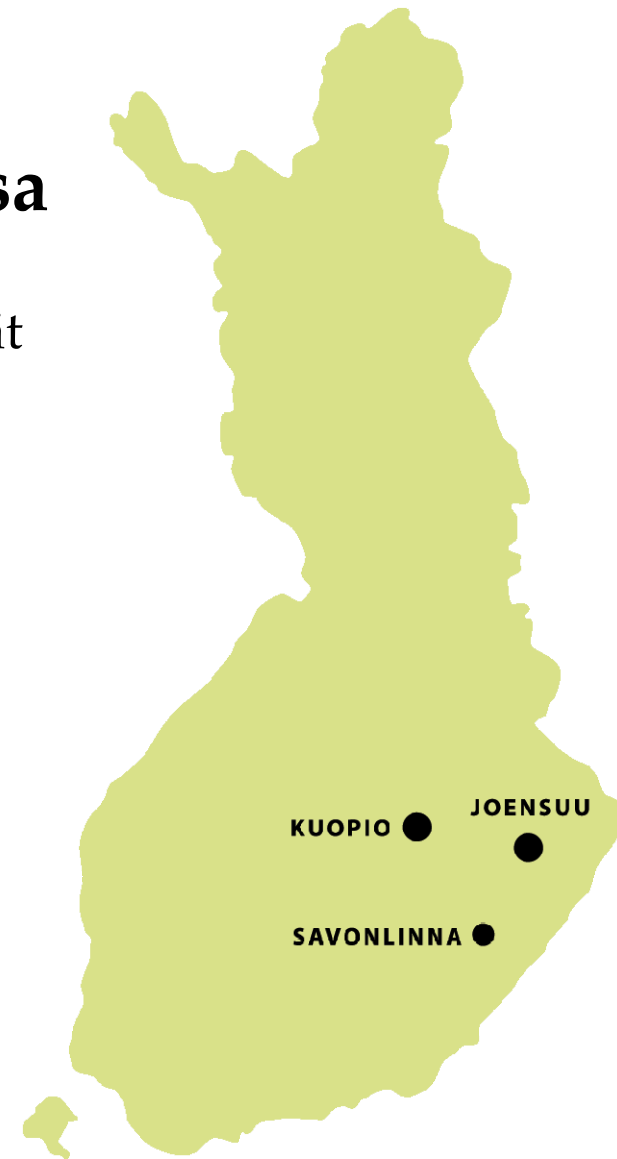
Rehtori Perttu Vartiainen
Itä-Suomen yliopistouudistus

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Itä-Suomen yliopisto - tulevaisuuden yliopisto ajassa

- Joensuun ja Kuopion yliopistot yhdistyivät Itä-Suomen yliopistoksi 1.1.2010
- Yliopisto toimii kolmella kampuksella: Joensuussa, Kuopiossa ja Savonlinnassa.

Itä-Suomen yliopiston perustamisvaiheen askelia

- Hankkeen valmistelu käynnistyi 10/2006 OpM:n asettaessa professori Reijo Vihkon johdolla toimivan työryhmän (hankeesitys 8/2006)
- Ensimmäinen ”fедераatiohankeseminaari” 12/2006
- Työryhmä julkaisi 2/2007 ehdotuksensa Itä-Suomen yliopiston perustamiseksi: **liittoyliopistomalli**
- Sopimus 5/2007 uuden yliopiston valmistelusta
- 12/2007 strategiaseminaarissa muodostuu käsitys **fuusiomallista**
- Organisaatorakenne hallituksissa 4/2008 ja 11/2008
- Strategia hyväksyttiin hallituksissa 2/2009

Valmistelun organisointi

- Hankkeen johtoryhmä
 - rehtorit ja hallintojohtajat, lisäjäsenenä perustamisvaiheen dekaanit
- Ohjaus- ja seurantaryhmä
 - henkilöstön ja opiskelijoiden edustajat
- Neuvottelukunta
 - julkisen vallan ja yrityselämän edustajia sekä muita yhteiskunnallisia vaikuttajia, pj. korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Pekka Hallberg
- Yli 20 toimintokohtaista työryhmää
 - tutkimuksen ja koulutuksen työryhmät
 - tieteenalakohtaiset työryhmät (käytössä pääosa hankerahasta)
 - tukipalveluiden ja muiden toimintojen työryhmät

Miksi päädyimme fuusioon?

- Missiona olla kansainvälinen, monialainen ja yksi johtavista tiedeyliopistoista maassamme
 - Vaihtoehtona olisi ollut vahvempi erikoistuminen ja/tai painottuminen koulutustehtävään ja aluevaikuttavuuteen
 - Kaksi päätavoitetta:
 1. Synergiaedut tutkimuksen (ja toissijaisesti) koulutuksen vahvuusaloilla
 2. Skaalaedut hallinto- ja tukipalveluissa
- Liittoyliopisto ei olisi ollut riittävä askel etujen realisoimiseksi

Hallintomalli: liitosta fuusioon

- Kahden rehtorin (rehtori ja akateeminen rehtori) malli liittoyliopiston jatkumona: työnjako kuitenkin ensisijaisesti toiminnallinen, ei kampuskohtainen
- Neljä vahvaa tiedekuntaa: päätoimiset dekaanit johtoryhmän jäseninä
- Yhtenäinen hallintokeskus, jossa on matala sisäinen organisaatorakenne
- Lähipalvelut tarjotaan tasapuolisesti molemmilla pääkampuksilla tai verkossa, mutta asiantuntemus on koko organisaation käytössä
- Hallitus, johtoryhmä, yhteinen hallintokeskus sekä yliopistotasoiset erillis- ja palvelulaitokset luovat perustan yhdelle kokonaisuudelle

UEF vuonna nolla

- Yliopistouudistus ja fuusio sekoittuvat toinen toisiinsa: innostusta varjostavat talouden kiristyminen sekä sisäisten rakenteiden ja tehtäväkuvien muutoksiin liittyvät pelot
- Välttämättömän tuottavuusohjelman käynnistyminen oli sittenkin helpotus?
- Myös sisäisten rakenteiden uudistus ymmärretään periaatteessa, mutta se vaatii johdolta päätöksentekokykyä
- Varsinaista muutosvastarintaa ei ole juuri lainkaan
- Erilaisten hallintokulttuurien vähittäinen sekoittuminen etenee vuorotahtisesti
- Tietojärjestelmien yhdistäminen on erityinen vaikeaa, kun se yhdistyy samalla oikeushenkilöaseman muutokseen (ml. Certia)
- Tutkimusryhmä- ja oppiainetasolla on säilynyt hankevaiheen innostusta, missä on varsinainen uuden siemen; samaan uskon päästävän jatkossa myös hallinto- ja tukipalveluissa

Hankevaiheen SWOT: arvio vuonna nolla

A. Vahvuudet

- Osaamiskeskittymien vahvistaminen ja itsenäisemmät tiedekunnat (hyvässä alussa)
- Voimavarojen uudelleenkohdentaminen (muutosstrategiaa tukevat rahoituksen periaatteet on sovittu)
- Profiloitumisen ja korkeatasoisen tutkimuksen edistäminen (strategia uusittu ja toimenpideohjelma laadittu)
- Kilpailukyvyn edistäminen ja strateginen analyysi kaikista aloista (sisäinen rakenneanalyysi, ensimmäinen vaihe päätöksentekoon 9/2010)

Hankevaiheen SWOT: arvio vuonna nolla

B. Heikkoudet

- Ristiriidat kampuksien ja tiedekuntien välillä (vain tapauskohtaisia ja henkilösidonnoisia pulpahduksia)
- Henkilöstön sitoutumattomuus uuteen yliopistoon (korkeintaan yksittäistapauksissa, mutta uuden identiteetin rakentuminen vaatii aikansa)
- Virastoyliopistoajattelu (fuusio on edesauttanut siitä poisoppimista)
- Sektorikohtaiset intressit ja edunvalvonta-ajattelu (enemmän hallinto- ja tukipalveluissa kuin akateemisessa ytimessä)

UEF yhteiskunnassa

- Luonut uskoa ja uutta yhteistyöhakuisuutta koko Itä-Suomessa
- Joensuu-Kuopio –akselilla maakuntien keskinäisestä kyräilystä uuteen yhteistyöhakuisuuteen
- Raivannut tietä myös ISAT-yhteistyölle
- UEF-ISAT –yhteistyö on käynnistynyt substanssilähtöisesti ja UEF/Savonia –yhteistyö Kuopiossa myös kampuskohtaisesti
- Valtakunnallinen tunnettuus ja näkyvyys lähivuosien isona haasteena

Mitä odotamme ministeriöltä ja poliitikoilta?

- Hankevaiheen taloudellisella tuella on ollut lähinnä kannustava ja symbolinen merkitys (get-together)
 - Yhdistyminen edellyttää onnistuakseen sisäisten rakenteiden muutoksia hallinnossa ja koulutusohjelmissa
 - Talouden kiristyminen ja yliopistouudistus on erityisen räjähdysherkkä yhdistelmä fuusion yhteydessä, vaikka periaatteessa fuusio tarjoaa myös enemmän mahdollisuuksia talouden sopeuttamiseen
 - Alueiden ja eturyhmien ajama ulkoinen muutosvastarinta voi olla suurempi kuin sisäinen
- Rakennemuutokselle tarvittaisiin nykyistä vahvempi poliittinen mandaatti

